

İKTİSAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI TESTİ

INTERNET ADDICTION TEST IN FACULTY OF ECONOMIC STUDENTS

N. Melis ESENYEL*

Özet

Çalışmada iktisat fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığının ve internet bağımlılığı ile öğrencilerin sosyodemografik özellikleri arasındaki ilişkinin araştırılmıştır. Bu kapsamda İstanbul Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 673 öğrenci ile anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen verilere Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve hipotez testleri uygulanmıştır. Katılımcıların %3'ünün internet bağımlısı olduğu tespit edilmiş olup, öğrencilerin yaşadığı yerin, ekonomik düzeyinin, gazete ve kitap okuma alışkanlığının, internet bağımlılığı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *İnternet Bağımlılığı, Faktör Analizi, Üniversite Öğrencileri*

Jel Sınıflaması: *C38, I23*

INTERNET ADDICTION TEST IN FACULTY OF ECONOMIC STUDENTS

Abstract

In the study, the relationship between internet addiction and internet addiction in students of economics faculty and the sociodemographic characteristics of students were researched. Within this scope, a survey study was conducted with 673 students studying at Istanbul University. Descriptive Factor Analysis (AFA) and hypothesis tests were applied to the obtained data. 3% of the participants were found to be addicted to the Internet and it was found that the place where the students live, the economic level, the habit of reading newspapers and books were influential on internet addiction

Keywords: *Internet Addiction, Factor Analysis, University Students*

Jel Classification: *C38, I23*

1. GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte bilgi toplumu olarak adlandırılan günümüz toplumlarında bilgisayar ve internet kullanım oranları çok hızlı bir biçimde artmaya başlamıştır. Yapılan araştırmalara göre Türkiye'de 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve internet kullanım oranları 2014 yılında sırasıyla %53.5 ve %53.8, 2015 yılında %54.8 ve

* Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye, melis.esenyel@istanbul.edu.tr

%55.9 iken 2016 yılında %54.9 ve %61.2 olmuştur. Bu oran erkeklerde kadınlara göre daha fazladır. 2016 yılında erkeklerde bilgisayar ve internet kullanım oranları sırasıyla %64.1 ve %70.5 iken kadınlarda %45.9 ve %51.9 şeklindedir (Türkiye İstatistik Kurumu-TÜİK, 2016).

İnternetin günümüzdeki kullanım alanı çok çeşitlidir. Araştırma, bilgi edinme, sosyal medya, alışveriş bunlardan bazılarıdır. 2016 yılında yapılan araştırmada internet kullanan bireylerin %82.4'unun interneti sosyal medya amaçlı kullandığı tespit edilmiştir. Bu oranı %74.5 ile paylaşım sitelerinden video izleme, %69.5 ile çevrimiçi haber, gazete ve dergi okuma, %65.9 ile sağlık ile ilgili bilgi araştırması, %65.5 ile mal ve hizmetler hakkında bilgi arama ve %63.7 ile internet üzerinden müzik veya radyo dinleme takip etmektedir. İnternet kullanımının yıllar itibariyle artış göstermesi internet bağımlılığı sorununu gündeme getirmektedir.

İnternet bağımlılığı kavramını ilk kullanan Dr. Ivan Goldberg (1995)'dir. İnternet bağımlılığını değerlendiren ilk ölçme aracını geliştiren kişi ise Kimberly Young (1996)'dır. Young internet bağımlılığını; internetin fazla kullanımının durdurulamaması, internette olunmadığı zaman kişide sınırlılık halinin oluşması ve kişinin sosyal hayatının olumsuz şekilde etkilenmesi olarak tanımlamıştır (Kimberly S. Young, 2004).

İnternet bağımlılığı ilk olarak Young (1996) tarafından araştırılmış ve bulgular Amerikan Psikoloji Birliği'ne sunulmuştur. Çalışmada, klinik bağımlılık belirtileri gösteren aşırı internet kullanıcılarından 600'ü incelenmiştir. Young, bu bağımlılığa en yakın olan hastalığın DSM-IV kriterlerinde yer alan "patolojik kumar oynama" olduğunu ileri sürmüştür (Beard, 2011).

İnternet kullanımının yaygınlaşması insanların günlük hayatında bir takım avantajlar sağlamaktadır. Bunlar arasında istenilen bilgiye kolay bir şekilde ulaşılması, hızlı bankacılık işlemleri, sanal mağazalarda alışveriş, yeni arkadaşlıklar kurma vb. sayılabilir. Ancak internetin sağladığı bu avantajların yanı sıra bazı dezavantajları da bulunmaktadır. Amacı dışında kontrolsüz bir şekilde kullanılan internet, psikososyal sağlığı (depresyon ve sosyal izolasyon gibi) bozmakta ve evde/işte olumsuz etkilere yol açmaktadır (Beard & Wolf, 2001; Davis, 2001). Ayrıca internetin aşırı kullanımı, kişinin biyolojik, fizyolojik, psikolojik ve sosyal gelişiminde bazı olumsuzlara sebep olabilmektedir (Caplan, 2002).

İnternete psikososyal bir bağımlılık olarak tanımlanan internet bağımlılığı, aşağıdaki gibi karakterize edilir (Kandell, 1998).

- a) İnternet ile ilgili faaliyetlere ayrılan kaynaklardaki yatırımların artışı
- b) İnternette olunmadığı zaman hissedilen hoş olmayan duygular (kaygı, depresyon, boşluk hissi vb.)
- c) İnternette olmanın etkilerine artan bir tolerans¹
- d) Sorunlu davranışların inkar edilmesi

İnternet bağımlılığının ölçülmesi için çeşitli ölçekler geliştirilmiştir. Bunlardan ilki, daha önce belirtildiği üzere, Young (1996) tarafından geliştirilen, cevapları “Evet/Hayır” şeklinde olan 8 soruluk bir ölçektir. Eğer beş soruya “Evet” cevabı verilmiş ise kişi internet bağımlısı olarak kabul edilmiştir. Thompson (1996), kişinin kendini bağımlı hissedip hissetmediğine dayanan tek soruluk bir ölçek geliştirmiştir. Kimberley S Young (1998), kısa formunu geliştirerek yirmi soru içeren bir test geliştirmiştir. 0-100 arası puan alınan bu testte, 80-100 arası puan alan kişi riskli bağımlı kullanıcı olarak kabul edilmiştir. Beard (2005) ise internet bağımlılığı ölçeklerinde yer alan soruları açık uçlu sormayı tercih etmiştir.

İnternet bağımlılığı günümüz teknoloji dünyasının önemli sorunları arasında olduğundan, tespiti ve buna yönelik önlem alınması gereklilik haline gelmiştir. Gerek Türkiye’de gerekse Dünya literatüründe bu alanda yapılan birçok çalışma bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Pui vd., (2007), Hong Kong’daki üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıklarını araştırdıkları çalışmalarında, uyguladıkları açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, 17 maddenin Sosyal problem, Vazgeçme ve Sosyal sorunlar, Gerçekliğin yerini alma, Zaman yönetimi ve performansı isimli üç faktör altında toplandığını tespit etmişlerdir.

Balcı ve Gülnar (2009), Selçuk Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılıklarını araştırdıkları çalışmalarında, katılımcıların %23.2’sinin bağımlılık belirtisi gösterdiğini tespit etmişlerdir. Ayrıca katılımcıların demografik özelliklerinin bağımlılıklarını

¹ Madde bağımlılığında tolerans, istenilen etkiyi oluşturmak için artan miktarlarda maddeye ihtiyaç duyma olarak tanımlanır. İnternet bağımlılığında ise, istenilen etkiyi oluşturmak için daha uzun süre internette kalmayı ifade etmektedir.

etkilemediği ve internet bağımlılığını etkileyen etmenlerin; internette geçirilen süre ve internete duyulan güven olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Şahin ve Korkmaz (2011), Kırşehir il merkezinde yaşayan farklı yaş gruplarındaki bireylerde internet bağımlılığını ölçmek için Hahn ve Jerusalem tarafından geliştirilen internet bağımlılığı ölçeğini kullanmışlardır. Yapılan geçerlilik-güvenilirlik çalışmaları sonucu, ölçeğin Türk kültürüne uygulanabilirliğini göstermişlerdir. 20 maddeden oluşan ölçeğin 19 madde ile Kontrol kaybı, Daha fazla online kalma isteği ve Sosyal ilişkilerde olumsuzluk isimli üç alt faktörden oluştuğu sonucuna ulaşmışlardır.

Ergin vd. (2013), Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılıklarını ve bağımlılığı etkileyen etmenleri araştırmışlardır. Öğrencilerin internet bağımlılığını ölçmek için Young'ın geliştirdiği İnternet Bağımlılığı Ölçeği (İBÖ), sosyoekonomik düzeylerinin tespiti için ise Aile Refah Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmalarında, tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı oranının düşük olduğu ve yaş, sınıf, sosyoekonomik düzey ile sigara kullanımının internet bağımlılığını etkilemediği sonucuna ulaşmışlardır.

Kuss vd. (2013), İngiltere'deki üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıklarını araştırdıkları çalışmada internet bağımlılığını ölçmek amacıyla, Patolojik Bilgisayar Oyunlarını Değerlendirme Ölçeğine bağlı olarak oluşturulan, Bilgisayar ve İnternet Bağımlılığı formunu (Computer and Internet Addiction-Screener (AICA-S)) kullanmışlardır. Kullanılan ankette demografik sorular ile birlikte katılımcıların internet bağımlılıklarını ve kişilik özelliklerini belirlemek için çeşitli psikometrik sorulara da yer vermişlerdir. Analiz sonucunda katılımcıların %3.2'sinin internet bağımlısı olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca tüm sosyal medya uygulamalarının, internetteki sohbet ve forum sayfalarının internet bağımlılığını arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır.

Eşgi (2014), ailelerin çocuklarını internet bağımlılıkları açısından değerlendirmeleri amacıyla Aile-Çocuk İnternet Bağımlılık Ölçeğini Türkçeye uyarlamıştır. Çalışmada uygulanan açıklayıcı faktör analizi sonucu, 20 maddeden oluşan ölçeğin Sosyal soyutlanma, İşlevsizlik, Yoksunluk ve Kontrol güçlüğü isimli dört alt faktörden oluştuğu sonucuna ulaşmıştır.

Banjanin vd. (2015), ergenlerde internet bağımlılığı ve depresyon arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmalarında, Young'ın İBÖ'ni ve Çocuklar İçin Epidemiyolojik Çalışmalar Merkezi Depresyon Ölçeğini kullanmışlardır. Bu ölçek sorularına ek olarak, katılımcılara internet ve sosyal ağ sitelerinin kullanımı ile ilgili sorular da sorulmuştur. Çalışmanın sonuçlarına göre, internet kullanımı ve internet bağımlılığı, depresif belirtiler ile pozitif ilişkili iken, sosyal ağ sitelerinde harcanan zaman ve depresyon arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Kutlu vd. (2016), Young (1998)'in geliştirdiği internet bağımlılığı testinin, Pawlikowski vd. (2013) tarafından kısa forma dönüştürülen, İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunu üniversite öğrencileri ve ergenlere uygulamışlardır. İki katılımcı grubu için de tek faktörlü bir yapı bulmuşlardır ve ölçeğin geçerli-güvenilir olduğunu tespit etmişlerdir.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığının düzeyi ve bağımlılıkla öğrencilerin demografik özellikleri arasında ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Bu kapsamda bağımlılığı ölçmek için Young'ın İBÖ kullanılmıştır.

2.YÖNTEM

2.1.Çalışma Grubu

Bu araştırma İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 673 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %58.1'i kadın, %41,9'u erkektir. Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de gösterilmektedir. Katılımcılardan %3'ünün (n=2) bağımlı kullanıcı, %6.1'inin (n=41) riskli kullanıcı, %57.8'inin (n=389) risksiz kullanıcı ve %35.8'inin (n=241) normal kullanıcı olduğu tespit edilmiştir.

2.2.İnternet Bağımlılığı Ölçeği

Araştırmada internet bağımlılığını belirlemek amacıyla 1998 yılında Young tarafından geliştirilen “İnternet Bağımlılığı Testi” kullanılmıştır. Testte 20 adet soru bulunmaktadır. 6'lı likert tipinde geliştirilen testin seçenekleri “Her zaman (5), Çok sık (4), Çoğunlukla (3), Ara

Sıra (2), Nadiren (1) ve Hiçbir Zaman (0)” şeklinde oluşturulmuştur. Testten 0 ile 100 arası puan alınabilmektedir. Puan artışı internet bağımlılığı düzeyindeki artışı ifade etmektedir. Alınan puanlar, 20-49 arasında ise “ortalama internet kullanıcısı (risksiz kullanıcı)”, 50-79 arasında ise “nadiren sorun yaşayan internet kullanıcısı (riskli kullanıcı)”, 80-100 arasında ise “çok sık sorun yaşayan internet kullanıcısı (bağımlı kullanıcı)” olarak sınıflandırılmaktadır.

Young (1998)’in “İnternet Bağımlılığı Testi” ilk olarak Balta ve Horzum (2008) çalışmasında Türkçeye çevrilmiştir. Yapılan analiz sonucunda 20 maddelik ölçekten, 1’i güvenilirliği düşürdüğü için çıkarılmış ve kalan 19 maddelik ölçeğin 3 faktörlü bir yapı gösterdiği tespit edilmiştir. İç tutarlık katsayısı Cronbach α değeri 0.895 olarak bulunmuştur. Analiz sonucu, Türkçe’ye çevrilen ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğuna işaret etmektedir.

2.3.Verilerin Analizi

Çalışmada kullanılan anket, öğrencilere e-posta yoluyla ulaştırılmıştır ve elde edilen verilerin istatistiksel analizi, SPSS paket programıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmadaki veri setine, değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amacıyla açıklayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Öncesinde, veri setinin faktör analizine uygunluğunun tespit edilebilmesi için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ölçütü ve Barlett Küresellik testi kullanılmıştır. KMO ölçütü, örneklem sayısını yeterliliğini belirlemek için kullanılır ve genellikle 0.60’dan büyük olması istenir. Barlett testi ise χ^2 dağılımına uygunluk gösterir ve değişkenler arasında ilişkinin varlığını test etmek için kullanılır. Temel hipotezin reddi, verinin analize uygun olduğu anlamına gelmektedir. Güvenilirlik analizi için ise *Cronbach’s α* ve *Sıralamalı (Ordinal) α* değerine bakılmıştır. *Cronbach’s α* , sosyal bilimlerde güvenilirlik ölçümünde sıklıkla kullanılan bir katsayıdır (Zumbo & Rupp, 2004). Bu katsayının hesaplanmasında, süreklilik varsayımının yapıldığı, Pearson korelasyon matrisi kullanılmaktadır. Süreklilik varsayımının sağlanmadığı durumda, matrisin yapısı bozulabilir (Rupp, Koh, & Zumbo, 2003). Dolayısıyla böyle bir matrisle elde edilen *Cronbach’s α* katsayısı da sapmalı olabilir. Bundan dolayı likert tipi değerlendirme ölçeği kullanılarak elde edilen veriler söz konusu olduğunda, Zumbo ve arkadaşları (2007) tarafından, çok düzeyli (polychoric) korelasyon matrisi kullanılarak hesaplanan *Sıralamalı α* katsayısının kullanılması önerilmektedir (Bektaş, 2017).

Çalışmada elde edilen alt faktörlerin öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla hipotez testleri yapılmıştır. İki tür hipotez testi vardır: Parametrik testler ve parametrik olmayan testler. Hangi tür hipotez testini kullanılacağı veri setini sahip olduğu istatistiksel özelliklere göre değişmektedir. Eğer seri normal dağılım özelliği gösteriyorsa ve varyansların dağılımı homojense bu durumda parametrik hipotez testleri kullanılır. Aksi durumda parametrik olmayan testler kullanılmalıdır. Çalışmada verilerin normal dağılıma sahip olup olmadığı, çarpıklık ve basıklık ölçülerine bakılarak araştırılmıştır. Bu aşamada Tabachnick vd. (2013) ve George (2011) çalışmaları referans alınmıştır. Tabachnick ve Fidell (2013), çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1.5 ile 1.5 arasında olması durumunda verilerin normal dağılıma uyduğunu söylemektedir. George (2011)'a göre ise çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2 ile 2 arasında olması yeterlidir. Varyans dağılımının homojenliğini test etmek için ise Levene'in varyans homojenliği testi kullanılmıştır.

3.BULGULAR

Çalışmada veri setinin faktör analizine uygunluğunun tespiti için yapılan Barlett Küresellik testi sonucuna göre, test istatistiği 4168.551 olarak bulunmuştur ve $prob=0<0.05$ olduğundan temel hipotezin reddine karar verilmiştir. Bu durumda korelasyon matrisi birim matris değildir, bunun anlamı değişkenlerin birbirleriyle ilişkili olmasıdır (Raykov & Marcoulides, 2008). KMO ölçütü ise 0.914 olarak bulunmuştur ve istenildiği gibi 0.60'dan büyüktür. Bu durumda verilerin faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

Faktör analizi yapılırken asal bileşenler analizi kullanılmıştır ve özdeğerleri 1'den büyük olan faktörler dikkate alınmıştır. Faktörler belirlenirken maddelerin faktördeki yük değerlerinin en az 0.40 olmasına ve iki faktörde de yer alan maddeler arasında en az 0.10 fark olmasına dikkat edilmiştir. Faktör analizi sonucunda birinci ve dördüncü madde birden fazla faktöre yerleştiği için çıkarılmışlardır ve 18 madde ile analize devam edilmiştir. Faktörler ve açıklanan varyans oranları Tablo 2'de özetlenmiştir. Tablo 2 incelendiğinde özdeğeri 1'den büyük 4 faktör olduğu görülmektedir ve bu faktörler toplam varyansın %57.894'unu açıklamaktadır. Faktör analizi sonucu oluşan değişkenler ve maddeleri Tablo 3'de verilmiştir.

Faktörlerin belirlenmesinden sonra çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini ölçmek amacıyla Cronbach's α ve Sıralamalı α değerlerine bakılmıştır. Tablo 4'te ölçeğin toplam iç tutarlılığı ve alt faktörlerin iç tutarlılığı raporlanmıştır.

Tablo 1: Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri

Değişkenler		Gözlem Sayısı	Yüzdesi (%)
Yaş	≤ 22	494	73.4
	$23 \geq$	179	26.6
Cinsiyet	Kadın	391	58.1
	Erkek	282	41.9
Bölüm	İngilizce İktisat	66	9.8
	İktisat	147	21.8
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	111	16.5
	Maliye	80	11.9
	Ekonometri	102	15.2
	İşletme	65	9.7
	Turizm İşletmeciliği	24	3.6
	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	77	11.4
Sınıf	Hazırlık	23	3.4
	1.sınıf	173	25.7
	2.sınıf	117	17.4
	3.sınıf	154	22.9
	4.sınıf	206	30.6
	Anne eğitim durumu	Okuryazar değil	28
Okuryazar		18	2.7
İlkokul		227	34.1
Ortaokul		113	17
Lise		189	28.4
Yüksekokul		91	13.7
Baba eğitim durumu	Okuryazar değil	2	0.3
	Okuryazar	10	1.5
	İlkokul	173	26
	Ortaokul	89	13.4
	Lise	209	31.4
	Yüksekokul	182	27.4
Anne çalışma durumu	Hayır	389	58.1
	Evet	179	26.7
	Emekli	89	13.3
	Vefat	13	1.9
			34

İktisat Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Testi

Baba çalışma durumu	Hayır	395	58.9
	Evet	210	31.3
	Emekli	32	4.8
	Vefat		
Yaşanılan yer	Aile yanı	460	68.4
	Öğrenci evi	73	10.8
	Öğrenci yurdu	80	11.9
	Tek başına	60	8.9
Sigara kullanımı	Evet	167	25
	Hayır	415	61.7
	Bıraktım	23	3.4
	Bazen	67	10
Gazete okuma alışkanlığı	Hiç	104	15.5
	Ara sıra	453	67.3
	Sürekli	116	17.2
Sanat etkinliklerine katılım	Hayır	279	42
	Evet	385	58
Spor yapma sıklığı	Hiç	177	26.3
	Ayda 1 gün	71	10.5
	Ayda birkaç gün	154	22.9
	Haftada 1 gün	79	11.7
	Haftada birkaç gün	169	25.1
	Her gün	23	3.4
Spor etkinliklerine katılım	Hayır	382	57.2
	Evet	286	42.8
	Düşük	55	8.2
Ekonomik düzey	Orta	553	82.5
	Yüksek	62	9.3
Kitap okuma alışkanlığı	Hiç	39	5.8
	Ara sıra	362	53.8
	Sürekli	272	40.4

Tablo 2: Faktörler ve Açıklanan Varyansları

Faktörler	Başlangıç Özdeğerleri		
	Toplam	Varyans (%)	Kümülatif (%)
1	6,657	36,985	36,985
2	1,653	9,185	46,170
3	1,092	6,069	52,239
4	1,018	5,655	57,894

Tablo 2 incelendiğinde birinci faktörün toplam varyansın %36.985'ini açıkladığı görülmektedir. Benzer şekilde ikinci faktör toplam varyansın %9.185'ini, üçüncü faktör toplam varyansın %6.069'unu ve dördüncü faktör toplam varyansın %5.655'ini açıklamaktadır. Dördü birlikte ise toplam varyansın %57.894'ünü açıklamaktadır.

Tablo 3: Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör yükleri
Sorumlulukların ihmali	
İnternete fazla zaman ayırmanızdan dolayı notlarımız ya da okul ödevlerimiz aksıyor mu?	0.812
İnternet dolayısıyla derslerdeki başarımız ve üretkenliğiniz olumsuz etkileniyor mu?	0.798
İnternette çok zaman geçirdiğiniz için günlük işlerinizi ihmal ediyor musunuz?.	0.753
Hayatınızdaki diğer kişiler, internete ayırdığınız zamanın fazlalığından şikâyet ediyor mu?	0.498
Sosyal hayattan uzaklaşma	
İnternette daha fazla vakit geçirmeyi arkadaşlarınızla dışarı çıkmaya tercih ediyor musunuz?	0.728
İnternetin heyecanını dostlarınızın yakınlığına ne sıklıkla tercih ediyorsunuz?	0.653
İnternetteyken birisi sizi rahatsız ettiğinde ona kızdığımız, bağırduğumuz ya da saldırdığımız oluyor mu?	0.591
Günlük işlerinizi yaparken interneti düşündüğünüz ya da internette olduğunuz zamanlarla ilgili hayaller kurduğunuz oluyor mu?	0.561
İnternette olmadığınız zaman keyifsiz, hırçın ya da sinirli oluyor musunuz? Bu durum internete girdiğinizde geçiyor mu?	0.553
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	
İnternetsiz bir hayatın sıkıcı, boş, kederli olacağı şeklinde duygulara kapılıyor musunuz?	0.720
Yaşamınızla ilgili kaygılardan, sorunlardan internet vasıtasıyla kaçtığınız oluyor mu?	0.584
Kendinizi tekrar internete girmeyi hayal ederken buluyor musunuz?	0.581
Gerekli olan bazı şeyleri yapmadan önce, ilk iş olarak internete bakıyor musunuz?	0.567

Gece geç saatlere kadar internette olduğunuz için uykusuz kaldığınız oluyor mu?	0.517
İnternetteyken kendinizi “sadece birkaç dakika daha” derken buluyormusunuz?	0.515
Gizlilik talebinde artış	
İnternete ayırdığınız zamanı azaltmaya çalıştığınız oluyor mu?	0.755
İnternette harcadığınız zamanı başkalarından gizlemeye çalıştığınız oluyor mu?	0.637
Size internette ne yaptığınız sorulduğunda kendinizi savunduğunuz ya da sessiz kaldığınız oluyor mu?	0.445

Tablo 3 incelendiğinde maddelerin dört faktör altında toplandığı görülmektedir. “Sorumlulukların ihmali” olarak adlandırılan birinci faktörde dört madde, “sosyal hayattan uzaklaşma” olarak adlandırılan ikinci faktörde beş madde, “internette geçirilen sürenin yetersiz kalması” olarak adlandırılan üçüncü faktörde altı madde ve “gizlilik talebinde artış” olarak adlandırılan dördüncü faktörde üç madde bulunmaktadır.

Tablo 4: Güvenilirlik Analizi

Ölçek ve alt faktörler	Sıralamalı Alpha	Cronbach's Alpha	n
Toplam	0.92	0.89	18
Sorumlulukların ihmali	0.85	0.83	4
Sosyal hayattan uzaklaşma	0.83	0.77	5
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	0.81	0.78	6
Gizlilik talebinde artış	0.64	0.55	3

Tablo 4 incelendiğinde ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesi için kullanılan katsayılarından olan *Sıralamalı α* değerinin 0.92, *Cronbach's α* değerinin ise 0.89 olduğu görülmektedir. Çalışmada likert tipi değerlendirme ölçeği kullanıldığından *Sıralamalı α* değerinin dikkate alınması daha uygundur. Alt faktörlerin güvenilirlikleri ise *Sıralamalı α* için 0.64 ile 0.85 arasında, *Cronbach's α* için ise 0.55 ile 0.83 arasında değişmektedir.

Alt faktörlerin sosyodemografik değişkenlerle arasındaki ilişkileri görmek için hipotez testleri yapılmıştır. Hangi tür hipotez testinin yapılacağına belirlenmesi için de her bir faktör

ve değişken için ayrı ayrı normallik ve varyansın homojenliği testi yapılmıştır. Çalışmada kullanılan ankette 15 tane demografik değişken bulunmaktadır. Bunlardan öğrencilerin sınıfı, ebeveynlerinin eğitim/çalışma durumu ve sigara kullanımları ile internet bağımlılıkları arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır. Bu sebeple test sonuçları verilmemiştir. Aşağıdaki tablolarda ilişki bulunan değişkenlerin test sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 5: Sosyal Hayattan Uzaklaşma Faktörü ve Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet	Mann-Whitney U Testi	Prob
Sosyal hayattan uzaklaşma	45849	0.00

Tablo 5'te görüldüğü gibi cinsiyet ile sosyal hayattan uzaklaşma faktörü arasında normallik ve varyansta homojenlik varsayımları sağlanmadığı için iki grubun medyanlarını karşılaştıran parametrik olmayan Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Test sonucu, temel hipotezin reddedildiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuç; sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için cinsiyetin internet bağımlılığı üzerinde etkisi olduğu anlamına gelmektedir. Değişkenlerin sıra ortalamaları incelendiğinde kız öğrencilerin sıra ortalamasının 313.26, erkek öğrencilerin sıra ortalamasının 369.91 olduğu görülmüştür. Bu durumda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre internet bağımlılıklarının daha fazla olduğu söylenebilir. Diğer faktörler için temel hipotez reddedilememiştir, yani sorumlulukların ihmali, internette geçirilen sürenin yetersiz kalması ve gizlilik talebinde artış faktörleri için, öğrencinin kız/erkek olması internet bağımlılığını etkilememektedir.

Tablo 6: Faktörler ve Bölüm Arasındaki İlişki

Bölüm	ANOVA Testi	Prob
Sorumlulukların ihmali	2.28	0.03
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	2.78	0.00
Gizlilik talebinde artış	2.28	0.03

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğrencilerin bölümü ile faktörler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığının testi için, normallik ve varyansta homojenlik

varsayımları sağlandığından, ANOVA testi yapılmıştır. ANOVA sonuçlarına göre temel hipotez reddedilmiştir. Yani sorumlulukların ihmali, internette geçirilen sürenin yetersiz kalması ve gizlilik talebinde artış faktörleri için cinsiyetin internet bağımlılığı üzerinde etkisi bulunmaktadır, gruplar arasında fark vardır. Bu farklılığın hangi grup/gruplardan kaynaklandığını bulmak için posthoc testleri yapılmıştır. Test sonuçlarına göre İngilizce İktisat ve Ekonometri bölümleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu iki bölüme ait grup ortalamaları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: İngilizce İktisat ve Ekonometri Bölümlerinin Faktörlere Göre Grup Ortalamaları

Faktörler	İngilizce İktisat	Ekonometri
Sorumlulukların ihmali	6.39	4.25
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	12.47	8.76
Gizlilik talebinde artış	4.59	3.19

Tablo 7’ye göre, üç faktör için de İngilizce İktisat bölümü öğrencilerinin grup ortalamalarının, Ekonometri bölümü öğrencilerinin ortalamalarından büyük olduğu için, internet bağımlılıklarının Ekonometri bölümü öğrencilerine göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 8: Faktörler ve Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Yaşanılan yer	ANOVA Testi	Kruskal Wallis Testi	Prob
Sorumlulukların ihmali	5.61	-	0.00
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	19.11	0.00
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	8.25	-	0.00
Gizlilik talebinde artış	4.14	-	0.00

Tablo 8’da görüldüğü gibi öğrencilerin yaşadığı yer ile sorumlulukların ihmali, internette geçirilen sürenin yetersiz kalması ve gizlilik talebinde artış faktörleri arasında normallik ve varyansta homojenlik varsayımları sağlandığı için ANOVA testi yapılmıştır.

Sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için ise, varsayımları sağlamadığından, üç veya daha fazla grubun aynı dağılımdan gelip gelmediğini test eden Kruskal Wallis (KW) testi yapılmıştır. Hem ANOVA hem de KW test sonuçlarına göre temel hipotez reddedilmiştir, gruplar arasında fark vardır. Posthoc test sonuçlarına göre yurttan, öğrenci evinde ve ailesiyle yaşayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu üç gruba ait grup ve sıra ortalamaları Tablo 9’de verilmiştir.

Tablo 9: Yurttan, Öğrenci Evinde ve Ailesiyle Yaşayan Öğrencilerin Faktörlere Göre Grup ve Sıra Ortalamaları

Faktörler	Grup Ortalamaları		Sıra Ortalamaları		
	Aile yanı	Yurt	Aile yanı	Yurt	Öğrenci evi
Sorumlulukların ihmali	1.25	1.73	-	-	-
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	-	258.5	339.7/88.2	64.7
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	1.61	2.16	-	-	-

Not: Koyu renk ile belirtilen sıra ortalamaları yurt-öğrenci evi karşılaştırmasına aittir.

Tablo 9’ye göre, sorumlulukların ihmali ve internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörleri için yapılan Tukey testi sonucu, yurttan yaşayan öğrencilerin internet bağımlılığının aile yanında yaşayan öğrencilerden fazla olduğu söylenebilir. Sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için altı kez Mann-Whitney U testi uygulanmıştır ve aile yanı-yurt ve yurt-öğrenci evi grupları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Sıra ortalamalarına göre $258.5 < 339.7$ olduğundan yurttan yaşayan öğrencilerin internet bağımlılığının aile yanında yaşayan öğrencilere göre daha fazla olduğu söylenebilir. Benzer şekilde $64.7 < 88.2$ olduğundan yurttan yaşayan öğrencilerin internet bağımlılığının öğrenci evinde yaşayan öğrencilere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 10: Sosyal Hayattan Uzaklaşma ve Sosyoekonomik Düzey Arasındaki İlişki

Sosyoekonomik düzey	Kruskal Wallis Testi	Prob
Sosyal hayattan uzaklaşma	6.35	0.00

Sosyal hayattan uzaklaşma faktörü varsayımları sağlamadığından KW testi yapılmıştır. KW test sonuçlarına göre temel hipotez reddedilmiştir, gruplar arasında fark vardır. Test sonuçlarına göre sosyoekonomik düzeyi yüksek ile düşük olan öğrenciler ve yüksek ile orta olan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu üç gruba ait sıra ortalamaları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: Öğrencilerin Sosyoekonomik Düzeylerinin Faktörlere Göre Grup ve Sıra Ortalamaları

Faktörler	Sıra Ortalamaları			
	Düşük	Yüksek	Orta	Yüksek
Sosyal hayattan uzaklaşma	258.5	339.7	64.73	88.19

Tablo 11’ye göre, sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için sıra ortalamalarına bakıldığında yüksek gelirli öğrencilerin internet bağımlılığının, düşük ve orta gelirli öğrencilere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 12: Faktörler ve Düzenli Gazete Okuma Arasındaki İlişki

Düzenli gazete okuma	ANOVA	Kruskal	Prob
	Testi	Wallis Testi	
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	6.82	0.03
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	7.81	-	0.00

Sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için KW ve internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörü için ANOVA testi yapılmıştır. İki testin sonuçlarına göre de temel hipotez reddedilmiştir, gruplar arasında fark vardır. Test sonuçlarına göre hiç gazete okumayan ile sürekli okuyan öğrenciler arasında ve hiç gazete okumayan ile ara sıra okuyan öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu üç gruba ait grup ve sıra ortalamaları Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13: Gazete Okuma Sıklığının Faktörlere Göre Grup ve Sıra Ortalamaları

Faktörler	Grup Ort.			Sıra Ort.	
	<i>Hiç</i>	Ara sıra	Sürekli	<i>Hiç</i>	Sürekli
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	-	-	121.11	100.99
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	2.05	1.66	1.64	-	-

Tablo 13’ye göre, sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için sıra ortalamalarına bakıldığında sürekli gazete okuyan öğrencinin internet bağımlılığının hiç gazete okumayan öğrenciye göre daha az olduğu söylenebilir. Benzer şekilde internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörü için grup ortalamalarına bakıldığında, sürekli gazete okuyan öğrencinin internet bağımlılığının, hiç gazete okumayan öğrenciye göre ve ara sıra gazete okuyan öğrencinin internet bağımlılığının hiç gazete okumayan öğrenciye göre daha az olduğu söylenebilir.

Tablo 14: Faktörler ve Sanatsal Etkinliğe Katılma Arasındaki İlişki

Sanatsal etkinliğe katılma	t-Testi	Mann-Whitney U Testi	Prob
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	47476	0.01
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	2.10	-	0.03

Sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için Mann-Whitney U ve internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörü için t testi yapılmıştır. İki testin sonuçlarına göre de temel hipotez reddedilmiştir, gruplar arasında fark vardır. Bu iki gruba ait grup ve sıra ortalamaları Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15: Sanat Etkinliğine Katılmanın Faktörlere Göre Grup ve Sıra Ortalamaları

Faktörler	Grup Ort.		Sıra Ort.	
	<i>Evet</i>	Hayır	Evet	Hayır
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	-	316.31	354.84
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	1.66	1.81	-	-

Tablo 15'ye göre, sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için sıra ortalamalarına bakıldığında sanat etkinliklerine katılan öğrencilerin internet bağımlılığının katılmayanlara göre daha az olduğu söylenebilir. Benzer şekilde internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörü için grup ortalamalarına bakıldığında, sanat etkinliklerine katılan öğrencilerin internet bağımlılığının katılmayanlara göre daha az olduğu söylenebilir.

Tablo 16: Faktörler ve Spor Etkinliğine Katılma Arasındaki İlişki

Spor etkinliğine katılma	t-Testi	Prob
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	3.14	0.00

İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörü için t testi yapılmıştır. Testin sonuçlarına göre temel hipotez reddedilmiştir, gruplar arasında fark vardır. Bu iki gruba ait grup ortalamaları Tablo 17'de verilmiştir

Tablo 17: Spor Etkinliğine Katılmanın Faktörlere Göre Grup Ortalamaları

Faktörler	Grup Ort.	
	Evet	Hayır
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	1.59	1.82

Tablo 17'ye göre, internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörü için grup ortalamalarına bakıldığında, spor etkinliklerine katılan öğrencilerin internet bağımlılığının katılmayanlara göre daha az olduğu söylenebilir.

Tablo 18: Faktörler ve Düzenli Kitap Okuma Arasındaki İlişki

Düzenli kitap okuma	ANOVA Testi	Kruskal Wallis Testi	Prob
Sorumlulukların ihmalı	6.28	-	0.00
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	18.11	0.00
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	8.86	-	0.01

Sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için KW, sorumlulukların ihmali ve internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörleri için ANOVA testi yapılmıştır. İki testin sonuçlarına göre de temel hipotez reddedilmiştir, gruplar arasında fark vardır. Bu farklılığın hangi grup/gruplardan kaynaklandığını bulmak için posthoc testleri yapılmıştır. Test sonuçlarına göre hiç kitap okumayan ile sürekli okuyan öğrenci arasında ve hiç kitap okumayan ile ara sıra okuyan öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu üç gruba ait grup ve sıra ortalamaları Tablo 19’de verilmiştir.

Tablo 19: Gazete Okuma Sıklığının Faktörlere Göre Grup ve Sıra Ortalamaları

Faktörler	Grup Ort.			Sıra Ort.	
	Hiç	Ara sıra	Sürekli	Hiç	Sürekli
Sorumlulukların ihmali	1.72	1.42	1.19	-	-
Sosyal hayattan uzaklaşma	-	-	-	192.82	150.72
İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması	2.25	1.75	1.72	-	-

Tablo 19’ye göre, sosyal hayattan uzaklaşma faktörü için sıra ortalamalarına bakıldığında sürekli kitap okuyan öğrencinin internet bağımlılığının hiç kitap okumayan öğrenciye göre daha az olduğu söylenebilir. Benzer şekilde sorumlulukların ihmali ve internette geçirilen sürenin yetersiz kalması faktörleri için grup ortalamalarına bakıldığında, sürekli kitap okuyan öğrencinin internet bağımlılığının, hiç kitap okumayan öğrenciye göre ve ara sıra kitap okuyan öğrencinin internet bağımlılığının hiç kitap okumayan öğrenciye göre daha az olduğu söylenebilir.

4.SONUÇ

Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte hayatımızın önemli bir bölümünü işgal eden telefonların yaygınlaşması ve internete erişimin kolaylaşması, internetin kullanımını da oldukça arttırmıştır. İnternet kullanımının yaygınlaşmasının önemli bir diğer sebebi de günlük hayatı kolaylaştırmasıdır. İnternet; bankacılık işlemleri, alışveriş, bilgi edinme, araştırma, gazete/dergilere ulaşım vb. birçok alanda kolaylık sağlamaktadır. Bunların yanı sıra çeşitli sosyal ağ sitelerine erişim, oyun, sohbet vb. için de kullanılmaktadır. İnternetin kullanım alanlarının yaygınlaşması ve günlük hayatta kolaylıklar sağlaması, dolaylı olarak kullanım süresini de arttırmaktadır. Öyle ki; kullanıcılar günlük işlerini aksatacak duruma gelmişlerdir.

Bu durum internet bağımlılığı problemini gündeme getirmektedir. İnternet bağımlılığı günümüz teknoloji dünyasının önemli sorunları arasında olduğundan, tespiti ve buna yönelik önlem alınması gereklilik haline gelmiştir.

Çalışmada İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılık seviyelerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaçla 673 öğrenciye e-posta aracılığıyla anket yapılmıştır. Elde edilen verideki gizil yapıyı ortaya çıkarmak için açıklayıcı faktör analizi yapılmış ve yapılan analiz sonucunda dört faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Bu faktörler sorumlulukların ihmali, sosyal hayattan uzaklaşma, internette geçirilen sürenin yetersiz kalması, gizlilik talebinde artış olarak isimlendirilmiştir. Faktörler toplam varyansın %57.894'ünü açıklamaktadır. Güvenilirlik analizi için *Cronbach's α* ve *Sıralamalı (ordinal) α* katsayılarına bakılmıştır ve ölçeğin toplam güvenilirliği sırasıyla, 0.89 ve 0.92 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara göre ölçeğin güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Değişkenlerin varsayımları sağlayıp sağlamadığı durumuna göre parametrik ve parametrik olmayan hipotez testleri yapılmıştır. Hipotez testi sonuçlarına göre sorumlulukların ihmali değişkeni için; İngilizce İktisat bölümü öğrencilerinin internet bağımlılığının Ekonometri bölümü öğrencilerine göre, yurttta yaşayan öğrencilerin internet bağımlılığının aile yanında yaşayanlara göre, hiç kitap okumayan veya ara sıra okuyan öğrencilerin internet bağımlılığının sürekli okuyan öğrencilere göre daha fazla olduğu sonuçlarına varılmıştır. Sosyal hayattan kopukluk değişkeni için; erkek öğrencilerin internet bağımlılığının kız öğrencilere göre, yurttta yaşayan öğrencilerin internet bağımlılığının aile yanında ve tek başına yaşayanlara göre, hiç gazete okumayan öğrencilerin internet bağımlılığının sürekli okuyanlara göre, sosyoekonomik düzeyi yüksek olan öğrencilerin internet bağımlılığının orta olanlara göre, sanat etkinliğine katılmayanların internet bağımlılığının katılanlara göre, hiç kitap okumayan veya ara sıra okuyan öğrencilerin internet bağımlılığının sürekli okuyan öğrencilere göre daha fazla olduğu sonuçlarına varılmıştır. İnternette geçirilen sürenin yetersiz kalması değişkenine göre; İngilizce İktisat bölümü öğrencilerinin internet bağımlılığının Ekonometri bölümü öğrencilerine göre, yurttta yaşayan öğrencilerin internet bağımlılığının aile yanında yaşayanlara göre, hiç gazete okumayan öğrencilerin internet bağımlılığının ara sıra ve sürekli okuyanlara göre, sanat etkinliğine katılmayanların internet bağımlılığının katılanlara göre, spor etkinliğine katılmayanların internet bağımlılığının katılanlara göre, hiç kitap okumayan öğrencilerin hiç kitap okumayan veya ara sıra okuyan öğrencilerin internet

bağımlılığının ara sıra ve sürekli okuyan öğrencilere göre daha fazla olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Gizlilik talebinde artış değişkenine göre; İngilizce İktisat bölümü öğrencilerinin internet bağımlılığının Ekonometri bölümü öğrencilerine göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKÇA

Balcı, Ş., & Gülnar, B. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 6(1), 5–22.

Balta, Ö. Ç., & Horzum, M. B. (2008). İnternet Bağımlılığı Testi. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 7(13).

Banjanin, N., Banjanin, N., Dimitrijevic, I., & Pantic, I. (2015). Relationship between internet use and depression: focus on physiological mood oscillations, social networking and online addictive behavior. *Computers in Human Behavior*, 43, 308–312

Beard, K. W. (2005). Internet addiction: a review of current assessment techniques and potential assessment questions. *CyberPsychology & Behavior*, 8(1), 7–14.

Beard, K. W. (2011). *Working with adolescents addicted to the Internet. Internet addiction: A handbook and guide to evaluation and treatment.*

Beard, K. W., & Wolf, E. M. (2001). Modification in the proposed diagnostic criteria for Internet addiction. *CyberPsychology & Behavior*, 4(3), 377–383.

Bektaş, H. (2017). *Açıklayıcı Faktör Analizi*. İstanbul: Beta Yayınevi.

Caplan, S. E. (2002). Problematic Internet use and psychosocial well-being: Development of a theory-based cognitive-behavioral measurement instrument. *Computers in Human Behavior*, 18(5), 553–575.

Davis, R. A. (2001). A cognitive-behavioral model of pathological Internet use. *Computers in Human Behavior*, 17(2), 187–195.

Ergin, A., Uzun, S. U., & Bozkurt, A. İ. (2013). Tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı sıklığı ve etkileyen etmenler Internet addiction prevalence and contributing factors in the medical faculty students. *Pamukkale Tıp Dergisi*, 6(3), 134–142.

Eşgi, N. (2014). Aile-Çocuk İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 807–839.

George, D. (2011). *SPSS for windows step by step: A simple study guide and reference, 17.0 update, 10/e*. Pearson Education India.

Kandell, J. J. (1998). Internet addiction on campus: The vulnerability of college students. *CyberPsychology & Behavior*, 1(1), 11–17.

Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Binder, J. F. (2013). Internet addiction in students: Prevalence and risk factors. *Computers in Human Behavior*, 29(3), 959–966.

Kutlu, M., Savcı, M., Demir, Y., & Aysan, F. (2016). Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe Uyarlaması: Üniversite Öğrencileri Ve Ergenlerde Geçerlilik Ve Güvenilirlik Çalışması. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17.

Pawlikowski, M., Altstötter-Gleich, C., & Brand, M. (2013). Validation and psychometric properties of a short version of Young's Internet Addiction Test. *Computers in Human Behavior*, 29(3), 1212–1223.

Pui, S., Law, M., & Chang, K. (2007). Factor Structure for the Internet Addiction Test: A Confirmatory Approach. *International DSI / Asia and Pacific DSI*, 1–12.

Raykov, T., & Marcoulides, G. A. (2008). Principal component analysis. *An Introduction to Applied Multivariate Analysis*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. Publishers.

Routledge, EUA.

Rupp, A., Koh, K., & rupp, B. D. (2003). What is the impact on exploratory factor analysis results of a polychoric correlation matrix from LISREL/PRELIS and EQS when some respondents are not able to follow the rating scale. In *annual meeting of the American Educational Research Association (AERA) in Chicago, Illinois.*

Şahin, C., & Korkmaz, Ö. (2011). İnternet Bağımlılığı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 101–115.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (Sixth). Boston.

Thompson, S. (1996). Internet connectivity: addiction and dependency study. *Unpublished Honors Thesis, Pennsylvania State University, State College, PA*[On-Line].

Young, K. S. (1996). Psychology of computer use: XL. Addictive use of the Internet: A case that breaks the stereotype. *Psychological Reports*, 79(3 Pt 1), 899–902.

Young, K. S. (1998). *Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction--and a winning strategy for recovery.* John Wiley & Sons.

Young, K. S. (1998). Internet Addiction : The Emergence of a New Clinical Disorder. *Cyber Psychology & Behavior*, 1(3), 237–244.

Young, K. S. (2004). Internet Addiction: A New Clinical Phenomenon and Its Consequences. *American Behavioral Scientist*, 48(4), 402–415.

Zumbo, B. D., Gadermann, A. M., & Zeisser, C. (2007). Ordinal versions of coefficients alpha and theta for Likert rating scales. *Journal of Modern Applied Statistical Methods*, 6(1), 4.

Zumbo, B. D., & Rupp, A. A. (2004). Responsible modeling of measurement data for appropriate inferences. *The SAGE Handbook of Quantitative Methodology for the Social Sciences*, 73.

Atıfta bulunmak için / Cite this paper:

Esenyel, N. M. (2017). İktisat Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Testi, *Ekonometri ve İstatistik Dergisi*, 26 (1), 30-52.